

BE-A0511_106411_106694_DUT

Archief van het dorpsbestuur van Balen,
17de-18de eeuw.

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:	3
Raadpleging en gebruik.....	4
Voorwaarden voor de raadpleging.....	4
Voorwaarden voor de reproductie.....	4
Fysieke kenmerken en technische vereisten.....	4
Geschiedenis van archiefvormer en archief.....	5
Archiefvormer.....	5
Naam.....	5
Geschiedenis.....	5
Archief.....	5
Geschiedenis.....	5
BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDELEN	7
Plaatsingslijst.....	7
I. Stukken afkomstig uit het kerkarchief.....	8

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:
Oud Gemeentearchief Balen

Periode:
1611-1800

Archiefbloknummer:
BE-A0511.139

Omvang:

- Laatste inventarisnummer: 25
- Omvang geklasseerd: .35 m

Archiefbewaarplaats:
Rijksarchief te Antwerpen

Archiefvormers:
Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795

Raadpleging en gebruik

VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

De documenten vermeld in deze inventaris zijn openbaar en vrij raadpleegbaar.

VOORWAARDEN VOOR DE REPRODUCTIE

Voor de reproductie van archiefdocumenten gelden de voorwaarden en tarieven van toepassing in het Rijksarchief.

FYSIEKE KENMERKEN EN TECHNISCHE VEREISTEN

Om verdere gebruiksschade te voorkomen kunnen sommige originelen niet langer geraadpleegd worden. Dit is in de inventaris aangeduid als, in slechte staat of in zeer slechte staat.

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

Gemeente Balen.

GESCHIEDENIS

Balen maakte deel uit van het rechtsgebied van de Vrijheid en Voogdij van Mol-Balen-Dessel. Het was in de schepenbank vertegenwoordigd door twee schepenen uit Balen en één uit Balen-Hulsen. Pogingen van Balen in de tweede helft van de 18de eeuw om een eigen schepenbank te verkrijgen mislukten. Op fiscaal gebied was het wel een afzonderlijke entiteit met afzonderlijke rekeningen. Ook fungeerden hier een aantal laathoven: het hof van Scheps, eigendom van de abdij van Averbode en het laathof van Sint-Lambertus met zetel in Meerhout.

ARCHIEF

GESCHIEDENIS

Een aantal documenten werden (als dubbels van de Rekenkamer) van het Algemeen Rijksarchief aan het Rijksarchief Antwerpen overgemaakt. In 1906 werden een aantal bescheiden verworven van dhr. De Hasque van Antwerpen. De nrs. 13-38 zijn afkomstig van het archief van de Sint-Andrieskerk, dat de kerkfabriek op 10 november 1961 overmaakte. De nrs. 26-38 werden overgeheveld naar het "archief van het gemeentebestuur van Balen". Het grootste deel van het Oude gemeentearchief van Balen zit vervat in het archief van de Voogdij Mol-Balen-Dessel, dat slechts over één enkele griffie, gevestigd in Mol beschikte, zoals de burgemeester van Balen nog schreef op 25 juni 1810 aan de departementale overheid. Dit bestand werd in (1999) aan het gemeentearchief van Mol in bewaring gegeven.

Op het gemeentehuis worden in de archiefruimte nog een aantal bescheiden uit de 18de eeuw bewaard: gemeenterekeningen (1791-), rekeningen van de Armentafel (1718-), borgbrieven (18de eeuw), diverse kohieren e.d. Ook de originele parochieregisters 1575-1797/1799 worden hier bewaard. Deze bescheiden werden samen met een bedeboek en een register van de Laatbank van Averbode reeds in een in 1837 opgestelde inventaris van gemeentearchieven vermeld naast een onvolledige reeks "metrieke maten en gewichten" en een brandspuit.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

1	PLAATSINGSLIJST Zet- en lastboeken. [1756?]. Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795	7 delen
2	Personele en reële lastboeken. [1757?]. Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795	11 delen
3	Zet- en lastboeken. [1762?]. Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795	10 delen
4	Kopieën van rentbrieven. 17de-18de eeuw. Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795	1 pak
5	Kwijtschriften van rente-intresten. 1756-1759. Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795	1 pak
6	Kwijtschriften en. 1756-1760. Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795	1 pak
7	Varia. 17de-18de eeuw. Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795 1. Kwartiersrekeningen. 1612-1618. 10 stukken 2. Kwartiersrekeningen, (uittreksels). 1668-1692. 1 stuk 3. Soldaterij: rekeningen. 1746-1748. 1 stuk 4. Verzoekschrift van de We Hubert Cosman. 1774. 1 stuk 5. Soldaterij: leveringen. 1709. 1 stuk 6. Gedrukt stuk. 1748. 1 stuk 7. Wettelijke akte. 1615. 1 stuk 8. Schepenakt. 1611. 1 stuk 9. Processtukken. 1654. 1 pak	1 pak
8	Bedeboeken. [1732-1733?]. Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795	2 delen
9	Renten ten laste van het dorp. 1642-1708. Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795	1 pak
10	Akten op perkament. 1464, 1469.	

		2 stukken
	Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795 Niet beschikbaar	
11	Stukken rakende de politie. 1696. Stukken rakende de wacht. 18de eeuw. (Aanwinst 1921.).	3 stukken
	Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795	
12	Zetboek. 1746.	1 katern
	Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795	
13	<i>I. STUKKEN AFKOMSTIG UIT HET KERKARCHIEF</i> Ordonnantie op de hantering van de wapens. 1697.	1 katern
	Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795	
14	Statuten en ordonnanties voor de vrijheid Mol-Balen-Dessel (exemplaar voor Balen). 1717.	1 katern
	Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795	
15	Ordonnantie en stukken betreffende de bestrijding van besmettelijke ziekten. 18de eeuw.	6 stukken
	Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795	
16	Renten ten laste van de gemeente. 17de-18de eeuw.	5 stukken
	Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795	
17	Stukken betreffende de vaststelling van de belastingen. 17de eeuw.	1 omslag
	Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795	
18	Supplement op het kwartiers- en domiciliair lastboek. 1752.	1 katern
	Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795	
19	Telling van mensen en dieren. 1796.	1 katern
	Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795	
20	Vaststelling van de belastingen. 1796.	1 stuk
	Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795	
21	Proces tussen de abdij van Averbode en de gemeente Balen	

-
- betreffende de tienden. 1686-1689. 1 omslag
Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795
- 22** Proces tussen de abdij van Averbode en de gemeente Balen
betreffende achterstallige renten. 1701-1715. 1 omslag
Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795
- 23** Stukken betreffende de tienden en inkomsten van de abdij van
Averbode te Balen. 18de eeuw. 1 omslag
Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795
- 24** Wettelijke akten. 1694-1769. 1 omslag
Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795
- 25** Akkoord over de verdeling van de erfenis van Adriaan van Mierde.
1697. 1 katern
Dorpsbestuur van Balen, 1200-1795